

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

॥ ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಂದೀಶ್ವರಸ್ಯ ರಾವಣಂ ಪ್ರತಿ ಶಾಪಃ, ಭಗವತಾ ಶಂಕರೇಣ ರಾವಣಸ್ಯ
ಮಾನಭಂಗಸ್ತತಸ್ತಸ್ಯ ಖಡ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಶ್ಚ

ಸ ಜಿತ್ವಾ ಧನದಂ ರಾಮ ಭ್ರಾತರಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಮಹಾಸೇನಪ್ರಸೂತಿಂ ತದ್ ಯಯೌ ಶರವಣಂ ಮಹತ್ || 7.16.1 ||

ಅಥಾಪಶ್ಯದ್ ದಶಗ್ರೀವೋ ರೌಕ್ಮಂ ಶರವಣಂ ಮಹತ್ |
ಗಭಸ್ತಿಜಾಲಸಂವೀತಂ ದ್ವಿತೀಯಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಂ || 7.16.2 ||

ಸ ಪರ್ವತಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ಕಂಚಿದ್ ರಮ್ಯವನಾಂತರಂ |
ಪ್ರೇಕ್ಷತೇ ಪುಷ್ಪಕಂ ತತ್ರ ರಾಮ ವಿಷ್ಣುಂಭಿತಂ ತದಾ || 7.16.3 ||

ವಿಷ್ಣುಬ್ಧಂ ಕಿಮಿದಂ ಕಸ್ಮಾನ್ನಾಗಮತ್ ಕಾಮಗಂ ಕೃತಂ |
ಅಚಿಂತಯದ್ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ ಸಚಿವೈಸ್ತೈಃ ಸಮಾವೃತಃ || 7.16.4 ||

ಕಿನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿಚ್ಛಯಾ ಮೇ ನೇದಂ ಗಚ್ಛತಿ ಪುಷ್ಪಕಂ |
ಪರ್ವತಸ್ಯೋಪರಿಷ್ಠಸ್ಯ ಕರ್ಮೇದಂ ಕಸ್ಯಚಿದ್ ಭವೇತ್ || 7.16.5 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ ತದಾ ರಾಮ ಮಾರೀಚೋ ಬುದ್ಧಿಹೋವಿದಃ |
ನೇದಂ ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ರಾಜನ್ ಪುಷ್ಪಕಂ ಯನ್ನ ಗಚ್ಛತಿ || 7.16.6 ||

ಅಥವಾ ಪುಷ್ಪಕಮಿದಂ ಧನದಾನ್ನಾನ್ಯವಾಹನಂ |
ಅತೋ ನಿಸ್ಪಂದಮಭವದ್ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷವಿನಾಕೃತಂ || 7.16.7 ||

ಇತಿ ವಾಕ್ಯಾಂತರೇ ತಸ್ಯ ಕರಾಲಃ ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗಲಃ |
ವಾಮನೋ ವಿಕಟೋ ಮುಂಡೀ ನಂದೀ ಹ್ರಸ್ವಭುಜೋ ಬಲೀ || 7.16.8 ||

ತತಃ ಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗಮ್ಯ ಭವಸ್ಯಾನುಚರೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ನಂದೀಶ್ವರೋ ವಚಶ್ಚೇದಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಮಶಂಕಿತಃ || 7.16.9 ||

ನಿವರ್ತಸ್ವ ದಶಗ್ರೀವ ಶೈಲೇ ಕ್ರೀಡತಿ ಶಂಕರಃ |
ಸುಪರ್ಣನಾಗಯಕ್ಷಾಣಾಂ ದೇವಗಂಧರ್ವರಕ್ಷಸಾಂ || 7.16.10 ||

ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂತಾನಾಮಗಮ್ಯಃ ಪರ್ವತಃ ಕೃತಃ |
ಇತಿ ನಂದಿವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಾತ್ ಕಂಪಿತಕುಂಡಲಃ || 7.16.11 ||

ರೋಷಾತ್ ತು ತಾಮ್ರನಯನಃ ಪುಷ್ಪಕಾದವರುಹ್ಯ ಸಃ |
ಕೋಽಯಂ ಶಂಕರ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶೈಲಮೂಲಮುಪಾಗತಃ || 7.16.12 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯನ್ನಂದಿನಂ ತತ್ರ ದೇವಸ್ಯಾದೂರತಃ ಸ್ಥಿತಂ |
ದೀಪ್ತಂ ಶೂಲಮವಷ್ಟಭ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಮಿವ ಶಂಕರಂ || 7.16.13 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಮುಖಮವಜ್ಞಾಯ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಪ್ರಹಾಸಂ ಮುಮುಚೇ ತತ್ರ ಸತೋಯ ಇವ ತೋಯದಃ || 7.16.14 ||

ತಂ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಭಗವಾನ್ ನಂದೀ ಶಂಕರಸ್ಯಾಪರಾ ತನುಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ ತತ್ರ ತದ್ ರಕ್ಷೋ ದಶಾನನಮುಪಸ್ಥಿತಂ || 7.16.15 ||

ಯಸ್ಮಾದ್ ವಾನರರೂಪಂ ಮಾಮವಜ್ಞಾಯ ದಶಾನನ |
ಅಶನೀಪಾತಸಂಕಾಶಮಪಹಾಸಂ ಪ್ರಮುಕ್ತವಾನ್ || 7.16.16 ||

ತಸ್ಮಾನ್ನದ್ವೀರ್ಯಸಂಯುಕ್ತಾ ಮದ್ರೂಪಸಮತೇಜಸಃ |
ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯಂತಿ ವಧಾರ್ಥಂ ಹಿ ಕುಲಸ್ಯ ತವ ವಾನರಾಃ || 7.16.17 ||

ನಖದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧಾಃ ಕ್ರೂರಾ ಮನಃಸಂಪಾತರಂಹಸಃ |
ಯುದ್ಧೋನ್ಮತ್ತಾ ಬಲೋದ್ರಿಕ್ತಾಃ ಶೈಲಾ ಇವ ವಿಸರ್ಪಿಣಃ || 7.16.18 ||

ತೇ ತವ ಪ್ರಬಲಂ ದರ್ಪಮುತ್ಸೇಧಂ ಚ ಪೃಥಗ್ವಿಧಂ |
ವ್ಯಪನೇಷ್ಯಂತಿ ಸಂಭೂಯ ಸಹಾಮಾತ್ಯಸುತಸ್ಯ ಚ || 7.16.19 ||

ಕಿಂ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಮಯಾ ಶಕ್ಯಂ ಹಂತುಂ ತ್ವಾಂ ಹೇ ನಿಶಾಚರ |
ನ ಹಂತವ್ಯೋ ಹತಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಪೂರ್ವಮೇವ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ || 7.16.20 ||

ಇತ್ಯುದೀರಿತವಾಕ್ಯೇ ತು ದೇವೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಮಹಾತ್ಮನಿ |
ದೇವದುಂದುಭಯೋ ನೇದುಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಖಾಚ್ಛ್ಯತಾ || 7.16.21 ||

ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸ ತದಾ ನಂದಿವಾಕ್ಯಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪರ್ವತಂ ತು ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಕ್ಯಮಾಹ ದಶಾನನಃ || 7.16.22 ||

ಪುಷ್ಪಕಸ್ಯ ಗತಿಶ್ಚಿನ್ನಾ ಯತ್ಕೃತೇ ಮಮ ಗಚ್ಛತಃ |
ತಮಿಮಂ ಶೈಲಮುನ್ಮೂಲಂ ಕರೋಮಿ ತವ ಗೋಪತೇ || 7.16.23 ||

ಕೇನ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಭವೋ ನಿತ್ಯಂ ಕ್ರೀಡತಿ ರಾಜವತ್ |
ವಿಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ನ ಜಾನೀತೇ ಭಯಸ್ಥಾನಮುಪಸ್ಥಿತಂ || 7.16.24 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತೋ ರಾಮ ಭುಜಾನ್ ವಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪರ್ವತೇ |
ತೋಲಯಾಮಾಸ ತಂ ಶೀಘ್ರಂ ಸ ಶೈಲಃ ಸಮಕಂಪತ || 7.16.25 ||

ಚಾಲನಾತ್ ಪರ್ವತಸ್ಯೈವ ಗಣಾ ದೇವಸ್ಯ ಕಂಪಿತಾಃ |
ಚಚಾಲ ಪಾರ್ವತೀ ಚಾಪಿ ತದಾಶ್ಲಿಷ್ಟಾ ಮಹೇಶ್ವರಂ || 7.16.26 ||

ತತೋ ರಾಮ ಮಹಾದೇವೋ ದೇವಾನಾಂ ಪ್ರವರೋ ಹರಃ |
ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠೇನ ತಂ ಶೈಲಂ ಪೀಡಯಾಮಾಸ ಲೀಲಯಾ || 7.16.27 ||

ಪೀಡಿತಾಸ್ತು ತತಸ್ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ತಂಭೋಪಮಾ ಭುಜಾಃ |
ವಿಸ್ಮಿತಾಶ್ಚಾಭವಂಸ್ತತ್ರ ಸಚಿವಾಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ || 7.16.28 ||

ರಕ್ಷಸಾ ತೇನ ರೋಷಾಚ್ಛ ಭುಜಾನಾಂ ಪೀಡನಾತ್ ತಥಾ |
ಮುಕ್ತೋ ವಿರಾವಃ ಸಹಸಾ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಯೇನ ಕಂಪಿತಂ || 7.16.29 ||

ಮೇನಿರೇ ವಜ್ರನಿಷ್ಪೇಷಂ ತಸ್ಯಾಮಾತ್ಯಾ ಯುಗಕ್ಷಯೇ |
ತದಾ ವರ್ತ್ಮಸು ಚಲಿತಾ ದೇವಾ ಇಂದ್ರಪುರೋಗಮಾಃ || 7.16.30 ||

ಸಮುದ್ರಾಶ್ವಾಪಿ ಸಂಕ್ಷುಬ್ಧಾಶ್ಚಲಿತಾಶ್ವಾಪಿ ಪರ್ವತಾಃ |
ಯಕ್ಷಾ ವಿದ್ಯಾಧರಾಃ ಸಿದ್ಧಾಃ ಕಿಮೇತದಿತಿ ಚಾಬ್ರುವನ್ || 7.16.31 ||

ತೋಷಯಸ್ವ ಮಹಾದೇವಂ ನೀಲಕಂಠಮುಮಾಪತಿಂ |
ತಮೃತೇ ಶರಣಂ ನಾನ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮೋಽತ್ರ ದಶಾನನ || 7.16.32 ||

ಸ್ತುತಿಭಿಃ ಪ್ರಣತೋ ಭೂತ್ವಾ ತಮೇವ ಶರಣಂ ವ್ರಜ |
ಕೃಪಾಲುಃ ಶಂಕರಸ್ತುಷ್ಟಃ ಪ್ರಸಾದಂ ತೇ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ || 7.16.33 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತದಾಮಾತ್ಯೈಸ್ತುಷ್ಟಾವ ವೃಷಭಧ್ವಜಂ |
ಸಾಮಭಿರ್ವಿವಿಧೈಃ ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸ ದಶಾನನಃ |
ಸಂವತ್ಸರಸಹಸ್ರಂ ತು ರುದತೋ ರಕ್ಷಸೋ ಗತಂ || 7.16.34 ||

ತತಃ ಪ್ರೀತೋ ಮಹಾದೇವಃ ಶೈಲಾಗ್ರೇ ವಿಷ್ಠಿತಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಮುಕ್ತ್ವಾ ಚಾಸ್ಯ ಭುಜಾನ್ ರಾಮ ಪ್ರಾಹ ವಾಕ್ಯಂ ದಶಾನನಂ || 7.16.35 ||

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ವೀರಸ್ಯ ಶೌಟೇರ್ಯಾಚ್ಚ ದಶಾನನ |
ಶೈಲಾಕ್ರಾಂತೇನ ಯೋ ಮುಕ್ತಸ್ತ್ವಯಾ ರಾವಃ ಸುದಾರುಣಃ || 7.16.36 ||

ಯಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕತ್ರಯಂ ಚೈತದ್ ರಾವಿತಂ ಭಯಮಾಗತಂ |
ತಸ್ಮಾತ್ ತ್ವಂ ರಾವಣೋ ನಾಮ ನಾಮ್ನಾ ರಾಜನ್ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 7.16.37 ||

ದೇವತಾ ಮಾನುಷಾ ಯಕ್ಷಾ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಜಗತೀತಲೇ |
ಏವಂ ತ್ವಾಮಭಿಧಾಸ್ಯಂತಿ ರಾವಣಂ ಲೋಕರಾವಣಂ || 7.16.38 ||

ಗಚ್ಛ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ವಿಸ್ರಬ್ಧಂ ಪಥಾ ಯೇನ ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಮಯಾ ಚೈವಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ಗಮ್ಯತಾಂ || 7.16.39 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಲಂಕೇಶಃ ಶಂಭುನಾ ಸ್ವಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರೀತೋ ಯದಿ ಮಹಾದೇವ ವರಂ ಮೇ ದೇಹಿ ಯಾಚತಃ || 7.16.40 ||

ಅವಧ್ಯತ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದೇವಗಂಧರ್ವದಾನವೈಃ |
ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಗುಹ್ಯಕೈರ್ನಾಗೈರ್ಯೇ ಚಾನೈ ಬಲವತ್ತರಾಃ || 7.16.41 ||

ಮಾನುಷಾನ್ ನ ಗಣೇ ದೇವ ಸ್ವಲ್ಪಾಸ್ತೇ ಮಮ ಸಮ್ಮತಾಃ |
ದೀರ್ಘಮಾಯುಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ || 7.16.42 ||

ವಾಂಛಿತಂ ಚಾಯುಷಃ ಶೇಷಂ ಶಸ್ತ್ರಂ ತ್ವಂ ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ |
ಏವಮುಕ್ತಸ್ತತಸ್ತೇನ ರಾವಣೇನ ಸ ಶಂಕರಃ || 7.16.43 ||

ದದೌ ಖಡ್ಗಂ ಮಹಾದೀಪ್ತಂ ಚಂದ್ರಹಾಸಮಿತಿ ಶ್ರುತಂ |
ಆಯುಷಶ್ಚಾವಶೇಷಂ ಚ ದದೌ ಭೂತಪತಿಸ್ತದಾ || 7.16.44 ||

ದತ್ತೋವಾಚ ತತಃ ಶಂಭುರ್ನಾವಜ್ಞೇಯಮಿದಂ ತ್ವಯಾ |
ಅವಜ್ಞಾತಂ ಯದಿ ಹಿ ತೇ ಮಾಮೇವೈಷ್ಯತ್ಯಸಂಶಯಃ || 7.16.45 ||

ಏವಂ ಮಹೇಶ್ವರೇಣೈವ ಕೃತನಾಮಾ ಸ ರಾವಣಃ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾದೇವಮಾರುರೋಹಾಥ ಪುಷ್ಪಕಂ || 7.16.46 ||

ತತೋ ಮಹೀತಲಂ ರಾಮ ಪರ್ಯಕ್ರಾಮತ ರಾವಣಃ |
ಕ್ಷತ್ರಿಯಾನ್ ಸುಮಹಾವೀರ್ಯಾನ್ ಬಾಧಮಾನಸ್ತತಸ್ತತಃ || 7.16.47 ||

ಕೇಚಿತ್ ತೇಜಸ್ವಿನಃ ಶೂರಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ಯುದ್ಧದುರ್ಮದಾಃ |
ತಚ್ಛಾಸನಮಕುರ್ವಂತೋ ವಿನೇಶುಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಾಃ || 7.16.48 ||

ಅಪರೇ ದುರ್ಜಯಂ ರಕ್ಷೋ ಜಾನಂತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಸಮ್ಮತಾಃ |
ಜಿತಾಃ ಸ್ಮ ಇತ್ಯಭಾಷಂತ ರಾಕ್ಷಸಂ ಬಲದರ್ಪಿತಂ || 7.16.49 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ||